

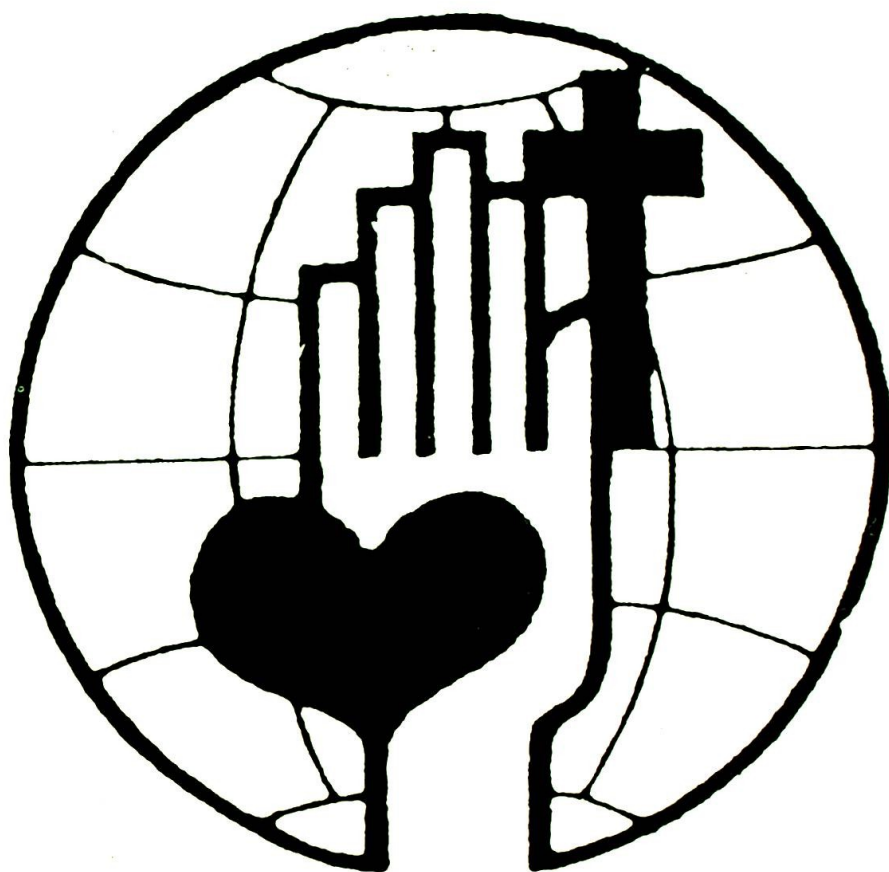
ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 2 2

93. ÅRGANG
28. NOVEMBER

1 9 8 1

KNA-intervju med erkebiskopen av Paris

Møte med den ortodokse kirke

Borgerkrigen i El Salvador begynner å bli stabil

De har aldri hørt Evangeliet om nestekjærligheten

Samtale med erkebiskopen av Paris

Den nye erkebiskop i Paris, Jean-Marie Lustiger, er jøde. Han vokste opp i et jødisk hjem, konverterte i sin ungdom til den kristne tro, studerte teologi ved et katolsk seminarium og var for inntil et par år siden sogneprest i et sogn i Paris.

Har han som er av Abrahams ætt noe å si Den katolske kirke som man ikke før har tenkt på? — Karl Marx var jøde og ble far til en rekke ideer som har vært gjenstand for diskusjon i over hundre år, ikke minst i Frankrike. — Frankrike har nå fått en regjering som ser det som sin plikt å styre landet i lys av noen av de samfunnsidealene som Marx kom med. Hvordan ser den jødiske biskop på den utviklingen? — Katholische Nachrichtenagentur har hatt et intervju med mgr. Lustiger.

KNA: Erkebiskop Lustiger, nå har Frankrike fått en sosialistisk regjering som helt åpent har besluttet seg til å trekke de siste konsekvenser av skilsmissemellom kirke og stat. For eksempel kommer de katolske privatskoler kanskje til å forsvinne . . .

Lustiger: Ja, men det kan jo også innebære en ny sjanse hvis kirken og katolikken kan finne sin plass innenfor rammen av statsskolesystemet. Regjeringens tiltak kan tenkes å gå i to retninger. Den ene helt anti-kristen og antiklerikal. Den annen pluralistisk. Katolikken kommer til å befinne seg i en helt ny situasjon, men det er ikke sikkert at Den katolske kirke blir dårligere av den grunn.

Desentralisering

— De har bare vært biskop i et halvt år, men De har allerede skrevet under på ganske mange kirkelige dokumenter. Er det sant at De tenker å klare Dem uten hjelpebiskoper?

— Nei, ikke helt. Av historiske grunner hadde vi seks hjelpebiskoper alene i Paris. Det er for mange. Jeg forsøker å samarbeide mer med prester og legfolk så vi om et par tre år bedre vet hva vi skal finne ut sammen. Jeg vil ha en desentralisering.

Jeg har utnevnt 16 generalvikarer for at initiativet helt fra menighetsplanet bedre skal kunne komme frem.

— De er kjent ikke bare som organisator, men også som sjelesørger. Paris er ikke bare Frankrikes viktigste bispedømme, men det er også det vanskeligste å administrere. Tre fjerdedeler av alle prester i Paris er over 60 år og antallet av regelmessige kirkebesøk er sunket med 15 %. Bare annethvert barn døpes. Det tales om en kampanje for å «gjenerobre Paris».

— Jeg vet ikke om dere i Tyskland riktig kan forestille dere situasjonen. Vi er et sekularisert folk. Jeg har vært studentprest i snart tyve år. Jeg kjenner ungdommen. Den er ikke lenger kristen. Mange av de unge og voksne med vet ikke noe om Evangeliet, ingenting om budskapet om kjærlighet til nesten. Problemet er ikke å føre de fortapte får tilbake til kirken. Men det gjelder om å forkynne det glade budskap for første gang for mennesker. For første gang!! —

Vanskeligheten for de kristne i Paris er at de er en minoritet. Det første og eneste spørsmål er: hva betyr troen midt i et praktisk ateistisk miljø?

Arbeiderprestene

Der er omkring tusen arbeiderprester i Frankrike, og mange av dem finnes i Paris. De har sikkert ikke stemt mot en sosialistisk regjering. Det finnes også en kristen arbeiderungdom som kanskje også heller synger Internasjonalsalmen enn kristne salmer. Og så har De medbrødre blant biskopene som i hvert fall er enige med regjeringen i sin kritikk av den hittil værende samfunnsordningen. Hva mener De om denne venstrefløy?

Så politiserende er vi nå ikke. Jeg tror ikke at Deres spørsmål rammer det skal. Arbeiderprestenes interesse er ikke i første rekke kommunismen, men deres bekymring gjelder ateismen blant arbeidere som står helt utenfor kirken. Arbeiderprestene skal i første rekke ikke oppfattes som politisk men religiøst engasjerte.

— På den annen side har vi den forhenværende erkebiskop Marcel Lefebvre som er blitt avskjediget og hans tradisjonalistiske tilhengere. Det er vel ikke det alternativ som De forestiller Dem. Hvor finnes kirkefolket som står bak Dem?

Kristus samler kirken

— Slik som jeg ser det, er hele kirken på vei forut for de strømninger som finnes inne i den. Kirken består ikke av disse forskjellige partier

Da jeg overtok et sogn i Paris, fant jeg kirken stengt. Jeg slo dørene opp på vidt gap. Så kom folk. Jeg spurte ikke om de var konservative, om de var uteliggere, om de hørte til menigheten eller ikke. Menigheten må være levende, for så kommer folk. Kirken

utferdiger ingen identitetskort til sine troende. Det er Kristus som samler kirken, og folket som står bak meg er folk som følger Kristus. —

Kirken! — Ofte er det ikke mange mennesker, men de som kommer er levende mennesker. *Og det kommer nye.* Jeg vet at mange er lei seg og mener at det finnes ingen enhet i kirken mer, og at ingen enhet er mulig mer. Kanskje de har rett. *Men personlig mener jeg som så, at alle kristne må fortsette fremad, bakom Kristus. Ikke som i en militærmarsj, hvor alle går i samme takt. Men man må gå fremad, og den som har lyst, får gå med og i sin egen takt. Det viktige er at man går bak Kristus.*

Paven lytter

— De er blitt utnevnt til biskop av en pave som vi nå har lært litt bedre å kjenne, og som mange mener helst så hele kirken gikk i samme takt. Har man misforstått paven?

— Ja, det tror jeg avgjort. Jeg kjenner ham personlig, og jeg er tvert om overrasket av hans måte å respektere hver del av kirken på, helt ned på det nasjonale bispedømmeplan. For to år siden var jeg ennå bare sogneprest, og i hele mitt liv som prest har jeg hatt meget lite med biskoper å gjøre i det hele tatt. Av og til så jeg min egen biskop, men stort sett kjente jeg ikke disse viktige personer..

Faktisk forestilte jeg meg at pa-

HERRE, DET ER VEL IKKE

MEG ?

Et fellesskap uten varme —
En menighet som ikke er —
Noen lemmer som ikke er
lemmer —
Noe som mangler —

Et Gudshus som stråler.
En menighet som har alt
som gjør alt
som kan alt
som evner alt.

Herre,
tømmerstokkene er i vase.

Herre,
vannet er ikke dypt nok.

Herre,
vi elsker hverandre ikke.

Herre,
vi går hver vår vei.

Herre,
vi tror på egen kraft.

Herre,
vi er langt borte fra deg.

Herre,
noe er galt,
noen har syndet.
Kanskje bare én —

Herre,
det er vel ikke meg?

Kari Berle

ven, da jeg ble biskop, skulle gi meg ordrer på en eller annen måte. I stedet har han dyttet til meg som til en kollega og pratet med meg som biskop av Roma, som tar på pilgrimsferd til forskjellige land og kirker. Han sier hva han tenker. Som pave. Men han er ikke en general som gir ordrer til sine soldater. Han er helt annerledes. Han vil virkelig at det skal være kollegialitet.

Levende fellesskap

— Forkjellige kirker kom også i sommer til Frankrike på pilgrimsferd og var gjester ved den eukarist-
(Forts. side 15)

Er det sant?

Faktisk er det ganske sjokkerende å lese mgr. Lustigers uttalelse om at det finnes et stort antall mennesker i dagens kristne Europa som aldri har hørt Evangeliet. — Aldri! — Når det understrekes at det er tale om «det kristne Europa», så er det for å peke på at det er tale om et område som man tradisjonelt anser for «kristent» — Underforstått at man ikke vil ta stilling til hvordan det er mennesker i Europa som har en annen religiøs tilknytning og bakgrunn fra andre steder i verden.

Der er altså mennesker iblant oss som ikke har hørt, enn si opplevd, hva det vil si å elske sin neste. Hvordan kan det være mulig etter to tusen års kristen forkynnelse i vår del av verden? —

Erkebiskopens utsagn satte refleksjoner i gang hos undertegnede, og i all beskjedenhet må man vel etter nærmere ettertanke innrømme at en stor del av årsaken til en meget sterk og ureflektert ateisme bare kan skyldes en ting: De kristnes mangel på evne til å levendegjøre Evangeliet i hverdagen. Dessverre, det må sies, og det må pekes på alle former for kristendom!

Har vi bygget for mange katedraler og unnlatt å dra omsorg for de som intet hadde? — Har vi vært for opptatt av å se «hellige ut» og av å vise at vi var frelst, hvordan man nå skal forstå et slikt uttrykk? — Vi kan spørre og spørre i det uendelige. Kjennsgjerningene taler for seg selv: Det finnes mennesker i Europa som aldri har hørt budskapet om den største glede i menneskets historie, at Verdens Frelser ble født. Det må være vår skyld, det kan ikke være annet.

Hva skal vi gjøre ved det? — Ja, en ting er jo helt sikkert, den kristne kirke kan i hvert fall ikke sitte med hendene i fanget. Evangeliet må prekes. Men ikke bare det, det må levendegjøres av den enkelte. Ikke bare av institusjonen. Og det haster, for verden blir mer og mer rå. Kirken må forkynne gleden, for det er sorg og nedverdiggelse i dagens Europa, fordi troen ikke har kommet til uttrykk virkelig konkret.

For å gi skruen enda en omdreining, så la oss bare se på vår egen lille andedam. Vi har nå i et halvt års tid diskutert om katolikker og pinsevenner kan sitte ved samme bord med det formål å forkynne Evangeliet. Oh, du store, store klovn, tror dere kjære venner at man har tid til den slags nonsens? — Her sitter vi og prater om uvesentligheter som ingen av oss, ingen, mine venner, i virkeligheten kan stå bak, når det gjelder på dommens dag, og så svikter vi Evangeliets sak ved ikke å forkynne det, hverken med munnen eller med handlingen.

Del er på tide NÅ å vise at det vi står for, det er realitet, at det vi tror på, det betyr noe, både for oss og for andre. Derfor, kjære, kjære medbrødre av andre kristne observanser, la oss ta hverandre ved hånden og vandre ut i den store verden, som det engang var noen som ba oss om å gjøre. Og la oss så sammen fortelle menneskene om Ham som elsket sin neste.

Svend Aage Rasmussen

Abraham troens helt

Etter det første menneskes synde-enhver tid har, er altså ikke at den fall lovte Gud å sende frelseren for å befri menneskene fra Synden. 1. Mos. 3, 15.

Frelsesplanen som Gud har forbedret gjennom årtusener begynte med å velge Abraham, det jødiske folks stamfar, og den sluttet med keiser Augustus' befaling om at allverden skulle skrives i manntall. — På grunn av denne befaling ble Maria og Josef tvunget til å dra fra Nazareth til Betlehem, da det gikk opp for Maria at hun skulle ha barn.

Det var en lang prosess før Guds plan ble virkeliggjort. Abraham og hans familie kom fra Ur i Kaldea i den sydlige del av Babylonia. De bodde blant polyteister, og de tjente sikkert selv flere Guder. Abrahams far Tarah dro fra området omkring Ur med hele sin familie for å dra til Kanaan. Imidlertid kom de til Haran i Maririket og slo seg ned der. 1. Mos. 11, 31.

Her viste Gud seg for Abraham og åpenbarte sin plan for ham: «Dra bort fra ditt land og din slekt og din fars hus til det landet som jeg vil vise deg. Jeg vil gjøre deg til et stort folk, jeg vil velsigne deg og gjøre ditt navn stort. Du skal bli til velsignelse!» 1. Mos. 12, 1-2.

Abraham måtte altså også forlate sitt nye hjem. I Mari-Riket som i resten av det mesopotamiske område var folkene polyteister, omenn i forskjellig grad. Det karakteristiske for Abrahams religiøse forhold var imidlertid av en helt annen karakter.

Abrahams forhold til sin Gud yttrer seg i det personlige. Hvis et gudsforhold skal bli personlig, kan det ikke komme mer enn én Gud i betraktning. Abrahams gudsforhold besto i å lytte til hva Gud hadde å si og så gjøre det som Gud påla ham.

Det mest karakteristiske for den tro Abrahams barn, altså jødene, til

er monoteistisk, men at den er personlig, og fra første stund knyttet til én enkelt Gud, som de ga seg i vold.

Kampen mellom Jahve og de hedenske guder Bal, Asjtarte o.s.v., varte i flere århundrer helt frem til bortførelsen til Babylon. — Nebukanesars erobring av Jerusalem ble oppfattet som en svær straff, men den lutret Israel både moralsk og religiøst, men fremfor alt nasjonalt. Da jødene vendte tilbake fra det babylonske fangenskap, var bare tanken på fremmede guder totalt utelukket. Det jødiske folk var blitt monoteistisk i kropp og sjel. Det var Jahve, skaper og handler, som sto i sentrum, både i jødisk tankegang og i den jødiske nasjonale bevissthet.

Det er gripende å lese beretningen om Abraham og Isak. Om tvilen som oppsto i patriarkens dypeste indre, da Jahves løfte syntes å stå i skarp motsetning til den nokså konkrete kjennsgjerning at Sara var frigid.

Gud viste seg for Abraham og gjentok sitt løfte: «Frykt ikke, Abraham! Jeg er ditt skjold: din lønn skal bli meget stor». Abraham svarte Herren: «Herre min Gud, hva vil du meg? — Jeg dør jo uten avkom»

«Så tok Herren ham med seg ut og sa til ham: «Se opp mot himmelen og tell stjernene, hvis du er i stand til det! Så stor skal din ætt bli.» —

Abraham trodde Herren, og derfor regnet Herren ham som rettferdig.» 1. Mos. 15, 1-6.

Senere sa Gud det enda klarere til Abraham: «Se, jeg vil slutte en pakt med deg. Du skal bli far til mange folk. Du skal ikke lenger hete Abram, men Abraham skal være ditt navn Kanaans land, som du nå bor i som en fremmed vil jeg gi deg og din slekt som eiendom i all evighet.» 1. Mos. 17, 4-9.

Navngivningen hos orientens folk

på den tid hadde som formål å peke på den enkeltes bestemmelse i fremtiden, derfor ville Gud understreke sitt løftes gyldighet ved å forandre Abrahams navn.

Også Sara fikk et annet navn: «Din hustru Sarai skal du ikke lenger kalle ved dette navn: hun skal heretter hete Sara». — «Jeg vil velsigne henne, så at hun kan bli mor til mange folk. Konger over folkeslag skal utgå fra henne!» 1. Mos. 15-16.

Ordet Sara betød dronning.

Da Sara hørte dette, trodde hun ikke på det. Sara var kommet i overgangsalderen, og ifølge skriften lo hun ved seg selv og tenkte: «Skulle jeg føle lyst, så gammel jeg er?» — Ka.p. 18, 11-12. For den praktiske kvinne Sara åpenbart var, kunne hun ikke drømme om noe slikt skulle kunne forekomme. For Abraham stilte saken seg ganske annerledes.

Som et tegn på sin pakt med Abraham, bestemte Gud at alle menn av Abrahams slekt skulle omskjæres: «. slik skal min pakt vise seg på kroppen deres, en evig pakt.» Kap. 17, 10-13.

Omskjærelsen er ikke noe særegent for jøder, det forekommer hos utallige folkeslag over hele verden som et tegn på myndighet og innvielse i stammen. Hos jødene er det blitt et tegn på bekræftelsen av Jahves løfter til Abraham.

Og så skjedde det umulige: «Sara ble gravid og Abraham ble far på sine gamle dager, slik som Gud hadde sagt. Abraham ga ham navnet Isak. Kap. 21, 1-7. De to gamle gledet seg. De hadde ikke levet forgjeves.

Det kom imidlertid malurt i begeret, for nå fulgte det en prøve for troen som ingen syntes å kunne bestå. På tross av alle naturlover og all menneskelig beregning, var Abraham blitt far til en sønn i sin høye

alderdom, og midt i det hele gir Jahve nå Abraham beskjed om å myrde sin sønn til Guds ære. Skal vi tro Bibelens ord, må man sikkert forstå den derhen at en pakt er et to-sidig forhold. Gud lovet og innfridde også sitt løfte. Men Abraham? Jo, Abraham forsto. Han forsto og var takknemlig i sin store smerte. Og takknemligheten ble til håp, tiltro og seier. Lenger er det ikke menneskelig mulig å strekke seg. — Han besto prøven.

I den før-orientalske verden var den førstefødte alltid Gudens eiendom. Hos mange folkeslag på den tid var barneofre ikke ukjente. De gammelisraelittiske profeter forbød barneofringene fordi de var tegn på livsfiendtlig hedenskap. Abraham hadde fått livets gave. Han hadde ikke levd forgjeves sammen med Sara.

Hans liv hadde fått betydning langt ut over egen tid. Derfor var hans smerte enda større, da det gikk opp for ham at det var realitet bak Guds befaling til ham om å ofre Isak. Befalingen fra Jahve var så klart og tydelig formulert at Abraham ikke kunne tvile på hva meningen var.

Gud ga og Gud tok. Det var et tydelig motsetningsforhold og en stor selvmotsigelse, hinsides den menneskelige forstand. —

Det var bare en måte å løse problemet på: Å la stå til i tro og tillit. Abraham nølte ikke, men handlet: Morgenen etter sto Abraham tidlig opp, lesset på eslet og tok med seg to av sine slaver samt sønnen Isak Da sa Isak til sin far: «Se, her er ilden og veden, men hvor er lammet som vi skal ofre?» — Abraham svarte: «Gud vil nok selv se seg ut et offerlam, gutten min . . .»

Selvfølgelig er det mer eller mindre tale om myte. Det Skriften vil frem til er Abrahams fullstendige villighet til «å legge hånd på Herrens plog, uten å se seg tilbake» — Det er drama. På den ene side trofasthet, lydighet, kjærlighet til sønnen, på den annen side Jahve som stanser Abrahams hånd som bærer offerkniven.

Der er en spenning i denne beret-

ningen om mennesker i ytterpunktene for menneskelig yteevne. Resultatet uteble da heller ikke: «Fordi du gjorde dette og ikke sparte din eneste sønn, vil jeg velsigne deg rikt og gjøre din slekt så tallrik som stjernene på himmelen og sanden i havet. Dine etterkommere skal ta byene fra sine fiender, og i din ætt skal alle folk på jorden bli velsignet, fordi du lød mitt ord». 1. Mos. 22, 15-18.

Noen tid etter døde Sara. Abraham kjøpte et gravsted til hele familien i nærheten av det sted hvor han bodde. På den måten ble hele området hans eiendom og tilskjøttet hans familie, så han bodde ikke lenger som en fremmed i landet. Kap. 23, 1-20.

Da Isak ble voksen skaffet Abraham ham en hustru fra sin egen stamme. Det var Rebekka. «Så førte Isak Rebekka inn i Saras telt. Han tok henne til hustru og ble glad i henne. Slik fant Isak trøst i sorgen over sin mors bortgang». Kap. 24, 67.

Abraham levde til han ble 175 år. Så døde han. Han var mett av dager og hadde hatt en god alderdom da han gikk til sine fedre.

Etter Abrahams død velsignet Gud Isak.

Dezső Szentivanyi S.J.

ROBERT MUNK TILBAKE I NORGE

Pater Robert Andersson O.C.S.O., som i begynnelsen av 1981 forlot landet for å bosette seg i Sør-Amerika, er nå kommet tilbake igjen.

For det første mener bror Robert at Norge er hans annet fedreland, og at miljø og atmosfære her er med til å forme ham som person, og fremfor alt er med til å forme det kall som han mener han har, både innenfor sin orden og innenfor kirken.

Snarvisitten til Sør-Amerika ble kanskje for kort, men Robert munk understreker at han i forståelse med sitt kloster i USA har valgt å bli eneboer, men bl. a. prestemangelen i Latinamerika medførte i noen grad at dette ideal ikke helt kan gjennomføres der.

TERESA AV AVILA — FIREHUNDREÅRS JUBILEUM

I Spania høytideligholdes 400 årsdagen for Teresa av Avilas død. Festlighetene begynte den 14. oktober i Alba de Tormes, hvor hun døde.

Den 15. oktober fortsatte man til Avila, Teresas fødested. Også mange andre steder kommer til å feire jubileet. Pave Johannes Paul II har uttrykt et ønske om at dette Teresa-år skal bidra til å fornye fellesskapet innenfor kirke, styrke misjonsviljen og hjelpe såvel ungdom som kristne familier til å finne veien til indre hellighet midt i deres ytre virksomhet.

(Kathpress/Katolsk Kyrkotidning)

PAVEN BESØKER ØSTERRIKE I 1983

Paven akter å besøke Østerrike i september 1983. Det bekjentgjorde Wiens erkebiskop, kardinal Franz König, nylig. Foranledningen for pavens besøk er et nasjonalt katolsk stevne i Wien.

Gertrud von le Fort HYMNER TIL KIRKEN

Til norsk ved
Wera Sæther

Hymner til kirken er kjærlighetsord, de er bruksord for hjertet som behøver næring og lys. Det er livsord for mennesket som leter langs bønnens veier.

Gertrud von le Fort er tilbeder og teolog i sin diktning. Dikterordet er underordnet den eneste myndighet, som er Gud selv.

Hft. kr. 78,-

DREYER

Mitt møte med ortodoksien

Av Svein Åtland

De fleste av oss forbinder nok de ortodokse kirkene i det østlige Europa med praktfulle katedraler, løkformede kupler og langskjegget, svartkledt geistlighet omgitt av røkelse og brennende lys.

Kanskje tenker vi på disse kirkene som et siste tilfluktssted for en liten, kristen minoritet, en svinnende kultur.

Har i det hele tatt ortodoksien noen betydning i dag?

Det er i en aviskronikk ikke mulig å gi et fullstendig bilde av den ortodokse kirke, selv en tykk bok ville bare kunne romme det viktigste om emnet. Likevel — det er mitt håp at leseren skal få visse glimt inn i en verden som er lite kjent hos oss.

Tidspunktet for denne artikkelen er ikke tilfeldig valgt. For det første er det i år nøyaktig 1600 år siden et berømt kirkemøte i Konstantinopel år 381. Vi skal komme tilbake til dette senere. For det andre vil det i november finne sted et usedvanlig møte i Stavanger, idet den svenske ortodokse erkeprest Christofer Klasson er foredragsholder i Kirkeakademiet den 24/11.

— — —

Mitt møte med Den ortodokse kirke har vært en opplevelse, spennende, men aldeles uten dramatik. I voksen alder ble det etter hvert klart for meg at det faget jeg mest av alt hatet i gymnastiden, historie, er noe av det mest nyttige en kan lese. Befrikk for den tvangstrøyen som pensum var for meg, ble det etter hvert spennende å oppdage sammenhenger som jeg i min umodenhet ikke hadde forutsetninger for å begripe den gangen. I særdeleshet gjelder det historien om den Kir-

ke jeg ikke tilhører, men som jeg gradvis har fått dyp ærbødighet for, og som jeg mener min egen norske, lutherske statskirke kan lære mye av.

Den gresk-ortodokse kirkes offisielle navn er egentlig «Den østlige ortodokse kirke» og må ikke forveksles med den romersk-katolske kirke. Det er en utbredt misforståelse at de ortodokse er en slags sekt av meget strenge og gammelmodige katolikker som tiden har løpt i fra. «Det er ille nok med katolikkene, men de ortodokse er de verste av dem.» Galere kan man ikke si det!

Men Østkirken lever i beste velgående i mange land, og den akter aldeles ikke å sovne hen, eller å la tiden løpe fra seg. Politisk sett lever den i trengsel, men det er ikke noe brukelig argument for å glemme den. På mange måter står den oss forunderlig nær, om vi bare tar oss tid til å trenge bakom den ytre fasaden. Og historisk sett deler vi langt mer arvegods med ortodoksien enn de fleste ville forvente.

— — —

Det kan kanskje være nyttig å gi en liten oversikt over størrelsen av de kristne kirker i dag. Tallene er fra 1980:

Ortodokse kristne	150 - 200 mill.
Lutheranere	70 mill.
Anglikanere og andre prot.	150 mill.
Katolikker	750 mill.

Til sammen utgjør alle kristne samfunn ca. 1150 millioner av jordens 4500 millioner, dvs. omlag 15 %. Vi merker oss at det finnes mellom to og tre ganger så mange ortodokse kristne som lutheranere til sammen. Den store usikkerheten skyldes naturligvis forholdene i Russland, men at kristendommen er dypt rotfestet i det russiske folk, er det ingen tvil

om. Sannsynligvis dreier det seg om mellom 50 og 100 millioner ortodokse i Russland.

— — —

Den ortodokse kirke regner seg selv for å være den eldste av alle kirker. Den omfatter en rekke kristne kirkesamfunn som historisk sett stammer fra det bysantinske rike, med sitt sentrum i Konstantinopel (Bysants). I dag består den ortodokse kirke av forskjellige kirker med indre selvstyre, vi sier at de er *autokefale* (at de har sitt eget hode). Liturgien foregår på en mengde språk, men alle disse kirker har den samme liturgi og samme lære og samme kirkerett og oppfatter seg selv som deler av den samme Kirke med stor K! Det er forbløffende lite variasjon fra land til land når det gjelder de sentrale teologiske spørsmål, men kunsten — ikke minst sangkunsten — har fått forskjellig preg i de forskjellige land. De ortodokse har ikke noen Pave eller noe Vatikan på toppen av kirkepyramiden. De øverste ledere kalles *patriarker* og av dem er det godt og vel en håndfull.

Opprinnelig var det fem patriarker, idet kirken var organisatorisk inndelt i fem likeberettigede deler. Under Roma kom den vesterlandske delen av kirken, under Konstantinopel kom Grekenland, Balkan og Lilleasia, under Alexandria Egypt, under Antiochia rikets østlige provinser, og til slutt under Jerusalem kom Palestina.

Ved det store skisma i 1054 ble kristenheten delt i to, og det første patriarkat ble til romerkirken, mens de fire øvrige oldkirkelige patriarkater eksisterer den dag i dag. På grunn av at tyngdepunktet for ortodoksien ble flyttet østover til Konstantinopel, bærer denne titelen «økumenisk pa-

Mgr. Christofer Klasson, erkeprest i den ortodokse kirke i Sverige, har besøkt Norge nylig.

triark» og har æresrang fremfor alle de andre orientalske kirkefyrstene.

Men patriarken av Konstantinopel er i dag overhode for en liten kirke med omlag 25 000 medlemmer. Etter at tyrkerne tok byen i 1453, har patriarkatet hele tiden vært under tyrkisk overhøyhet, og tyrkerne har innsett og avsatt patriarker etter for-godtbefinnende. Det muslimske presset er enormt. I tillegg står den ortodokse kirken i Finland, samt mange av grekerne i Europa og USA under hans jurisdiksjon, i alt ca. 2 millioner kristne.

Konstantinopel ble betraktet som det annet Roma etter at den vestlige verden var gått tapt. Ut fra Konstantinopel er den mektige russiske kirke vokst fram, allerede i 955 lot den russiske storfyrstinne Olga seg

døpe. Hennes sønnesønn Vladimir («Valdemar»), innførte kristendommen temmelig hardhendt samtidig med at vår egen Olav Trygvason strevde med kristningen av Norge.

Nordmennene var forresten godt kjent i Russland på den tiden, de reiste utrolig mye, og Snorre har skrevet om det. Denne Vladimir var en fantastisk person som er et studium verd. Han var forresten farfar av kona til Harald Hardråde!

Nok om det. Kirken ble etter hvert så mektig at da Konstantinopel i 1435 falt i hendene på tyrkerne, ble den russiske kirke relativt selvstendig. Kiev sin rolle var nå overtatt av den nye hovedstaden Moskva, og etter hvert oppsto den oppfatning at Moskva var «det tredje Rom». I 1589 ble metropolitsetet i Moskva opp-

høyet til patriarkat, noe som styrket russerne i deres selvbevissthet. Hans tittel ble «Patriark over hele Russland samt alle de nordiske landene». Det siste leddet er særskilt interessant.

Men hva var det som skjedde i det skjebnesvangre år for 1600 år siden? For å forstå det må vi være klar over at i kristenhetens første tid fantes ikke noe Nye Testamente, og kirken var udelt og levde helt i Gamle Testamentes skrifttradisjon. Og da en ikke har noen nytestamentlige skrifter å tolke, kan en heller ikke tale om noe skriftfortolkningsprinsipp — slik det skulle bli utformet blant annet av Luther i sin tid. (SKRIFTEN ALENE). Men læreproblemer har fulgt den kristne kirke fra dens begynnelse, og avklaringer under marsjen var og er vedvarende nødvendige.

Disse avklaringer fant sted ved de store *konsiler* (kirkemøter), og ortodoksien lærer at når Ånden virker gjennom en samstemmig og fullstendig Kirke, er beslutningene ufeilbare. Man støtter seg til et ord (Apgj. 15, 1-29) om det ekumeniske prinsipp.

Det ble holdt i alt 7 slike konsiler innen Romerkirken brøt ut (1054), og siden har aldri hele kristenheten kunnet samles. Men på dette berømte konsil, Nicea 381, var man samlet, og utformet i alt vesentlig den trosbekjennelse som går under navnet Nicænum. Denne nicenske trosbekjennelse kalles også for «de 150 fedres skrift» etter antallet kirkefedre som var samlet for kortfattet og presist å uttrykke hva kirken lærer. Det var på det tidspunkt særlig påkrevd med en grenseoppgang overfor forskjellige idéstrømninger som var uforenlige med kristendommens sanne vesen.

I ortodoksien er Nicænum enerådende, og den vanlige kirkegjenger kjenner teksten ord for ord. I den romersk-katolske kirken brukes bekjennelsen i en variant som kan synes uvesentlig forskjellig fra den østlige. I forbindelse med troen på Den Hellige Ånd har man her tatt med at den utgår

fra Faderen og Sønnen (Filioque), mens det opprinnelig bare heter at den utgår fra Faderen. Dette skjebnesvangre ord Filioque er en alvorlig sak, og det var langt på vei dette tema som forårsaket skisma mellom Roma og Konstantinopel. Satt på spissen kan man tale om ordet som sprenget verden.

Vi får la vanskelig teologi ligge. Men det er gledelig at den vidunderlig vakre trosbekjennelse nå er tatt inn i ordningen for Den norske kirke, foreløpig bare til bruk ved særlige anledninger. Slike anledninger bør finnes ofte.

Det er treffende blitt sagt at om den romersk-katolske kirke er petrinsk i sin karakter, og den lutherske paulinsk, så er i sannhet den ortodokse johanneisk. Dersom man trer inn i en ortodoks kirke og ikke lar seg forstyrre for meget av det eksotiske preg, men forsøker å lytte og forstå, vil man snart bli grepet av realismen. Den ortodokse kirkes verden kan man neppe tilegne seg med særlig grundighet ved bare å studere den utenfra, man må leve med den. Alle definisjoner og skrifter har sin begrensning. Troslivet kan ikke stenges inne i formler. Til syvende og sist kan man bare komme videre i sin erkjennelse ved å gripe realiteten ved erfaring, en erfaring som egentlig er hinsides alle språk og alle teoretiske utlegninger.

I den ortodokse kirken lever man sin kristendom gjennom liturgien, i fellesskapet. Man teoretiserer ikke unødvendig. Mennesket trer tilbake i ærbødighet i møtet med mysteriet, oppstandelsens mysterium. Man går ikke til kirken bare for å høre en preken eller for å oppfylle et påbud, men for å feire en messe. Den som har opplevd den ortodokse messe en gang i sitt liv, glemmer det aldri.

Symbolbruken er intens, og for oss virker det svært fremmedartet med alle ikonene som pryder interiøret. Men det fortøner seg annerledes når man kjenner litt til ikonografien. Ikonene betraktes ikke som kunstgjenstander, de er rent symbolske vinduer mot himmelen.

Ethvert orgel er utenkelig i en slik kirke. I lovsangen kan intet erstatte den menneskelige stemme, og sangen er i de større kirkene meget vakker. Det er gjerne to kor som deltar i liturgisk vekselang med prest og diakon. Og menigheten står oppreist under gudstjenesten, som det sømmer seg for Herrens åsyn.

Stikkordet «ortho-doxia» er gresk og kan tolkes på to måter. Det kan enten oversettes med «den rette tro» eller med «den rette lovprisningen», men for den ortodokse betyr det ett og det samme! Tro og handling går i ett. Ganske raskt må man revidere sin formodning om at dette er dyster og knugende kristendom. Under lovprisningen blir man slått av en sang som er så ekte og jublende at man har følelsen av at taket skal lette av katedralen.

Slik er det i dag. Og slik var det ifølge beretningen om storfyrst Vladimirs sendebud som i det 10. århundre vendte hjem til Russland fra Konstantinopel og fortalte om det de hadde sett og lyttet til i Sofia-kirken. De sa at under messen hadde de ikke visst om de hadde vært i himmelen eller på jorden.

FRANSISKANERNES FREMTIDSPLANER FREMLAGT

Lederne for fransiskanerordenen i de tyskspråklige land, Ungarn og Nederland har i forbindelse med 800-årsjubileet for Frans av Assisis fødsel lagt frem sine fremtidsplaner.

Ordenen akter å utvikle en særlig sensibilitet for marginale grupper i kirke og samfunn, og vil være med på å bevare kirkens enhet og fornye den.

I et brev rettet til biskopene i fem europeiske land har de forsikret at de vil støtte alle kirkelige bestrebelser for å stanse kapprustningen, fremme en rettferdig fordeling av jordens goder og respekt for menneskerettigheter i øst og vest. De vil også være med på å motarbeide atomare, biologiske og kjemiske krigsvåpen.

Provinsialene som undertegnet brevet fremhevet at ordenen ikke ser på dette jubileet som en anledning til feiring og fest, men mer som en anledning til å tenke over ordenens røtter og begynne en ny evangelisering i ordenen selv.

BØKER FRA DET KATEKETISKE SENTER:

Barnebøker:

«MIN MESSEBOK»
«GUD TILGIR MEG»
«FADER VAR»

Bøker for voksne:

«KORT KATOLSK KATEKISME»
«GUDS BARNES FRIHET»

Bøker til undervisning:

«GUD KALLER MEG»
(1. trinn)
(til denne har vi tekstene i barnas bøker og foreldre-brev på VIETNAMESISK)
«GUD MØTER MEG» (2. tr.)
«SAMMEN I KJÆRLIGHET»
(3. trinn)
«VI HAR SETT HERREN»
(4. trinn)
«KOMME DITT RIKE»
(5. trinn)
«JEG ER VEIEN» (6. trinn)

TSAR NIKOLAI II HELGEN

GENEVE (KIT-EPS): Den russisk-ortodokse kirke utenfor Russland, en kirke uten kontakt med de fleste andre ortodokse kirkene i verden, har kunngjort at den vil gjøre Russlands siste keiser, Nikolai II, til helgen. Andre medlemmer av keiserfamilien, samt rundt 8.000 andre som døde i 1917-revolusjonen, skal også kanoniseres.

NY KATOLSK KIRKERETT PA TRAPPENE

Etter 18 års arbeid har den pavelige kommisjon som har arbeidet med å revidere den katolske kirkes lovbook nå lagt frem et endelig utkast.

Utkastet ble nylig presentert for paven, som skal gå gjennom teksten.

Kommisjonen som har arbeidet med kirkeretten består av 70 kardinaler, erkebiskoper og biskoper. Det antas at pavens gjennomgang av utkastet vil gå raskt, og at den nye kirkerett kan tre i kraft en gang i løpet av 1982.

PAVEN TIL CANADA I 1983?

Pave Johannes Paul II kommer sannsynligvis til å besøke Canada i 1983. Det sa presidenten for den kanadiske bispekonferanse, erkebiskop Joseph MacNeil i Ottawa nylig. Besøket skal vare tolv dager.

BOT OG FORSONING

«Bot og forsoning i kirkens sendelse» heter temaet som Pave Johannes Paulus II har valgt for Verdensbispesynodens sjette generalforsamling.

Den kommer til å finne sted høsten 1983.

(Kathpress/Katolsk Kyrkotidning)

MANGE FALSKE NYHETER FRA MELLOM-AMERIKA

Vanskelig å få ut pålitelige nyheter fra urosentre som El Salvador og Guatemala.

Bergen (NØP) Det har i den senere tiden blitt avslørt at flere nyheter fra land som El Salvador og Guatemala ikke har vært så pålitelige som de har gitt seg ut for. Avsløringene har bare kunnet underbygge tidligere mistanker om at nyhetsformidlingen ikke har vært som den skulle.

Etter at urolighetene i disse landene øket i omfang ut over våren, fikk vestlige nyhetsmedia tilført en rekke nyheter fra «fronten». Det kunne være varianter alt fra de ferskeste øyenvitneskildringer til «dokumenterbare beviser». Men i løpet av sommeren ble en klar over at flere av disse nyhetene var «plantet» og således hadde liten sannhetsgehalt.

Man visste samtidig at forholdene mange steder var prekære både for geriljaen og for sivilbefolkningen.

Reagan-administrasjonen sendte militære rådgivere til El Salvador, og en kunne regne med at dette var med på å fyre opp under både kamphandlinger, utrenskninger og overgrep mot uskyldige og i neste omgang skape grunnlag for nyheter. Problemet for nyhetsbyråene var da å skille klinten fra hveten. Det viste seg å være vanskelig, fordi det ofte var umulig å få verifisert eller bekreftet hendelsene.

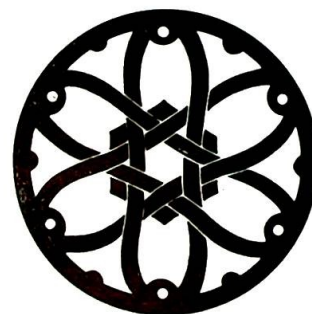
Særlig skal et kirkelig italiensk nyhetsbyrå med spesialkontakter i de aktuelle landene være ille plaget med falsk eller fordreid informasjon. Skul-

le man ta sjansen på riktigheten eller skulle en la være å bringe videre informasjon som kanskje var sann? Slike problemstillinger er vanskelig å ta stilling til. Nyhetene må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

United Press International (UPI) som er et av verdens største nyhetsbyråer, har også kommet i skade for å ha bragt videre nyheter fra El Salvador som ved nærmere granskning har vist seg å være uten sannhet. Det ble nemlig påstått at flere kirkelige organisasjoner, deriblant en som er støttet av Kirkenese Verdensråd, har reist pengesfond som skal disponeres av geriljaen og brukes til forskjellige formål, herunder også til innkjøp av våpen. Nyheten var basert på dokumenter fra USAs «state department», og var således ansett som offisielle og korrekte opplysninger. Dette førte til skarpe reaksjoner fra de omtalte organisasjonene, som senere kunne bevise at påstandene i meldingene som var kommet var positivt feilaktige. Sjefredaktør Stevenson i UPI har offisielt dypt beklaget det som skjedde, og skal også ha gitt grundig korreks til medarbeiderne som hadde utformet nyheten uten å sjekke grundig nok hos de omtalte kirkelige hjelpeorganisasjonene.

Pater Lars Rooth SJ, som er leder for den skandinaviske avdelingen i Vatikanradioen i Roma, har i en artikkel i avisen Vårt Land også kommet med eksempler fra Guatemala som viser hvordan myndighetene der tøyer sannheten til det uigjenkjennelige. Grunnen til at dette får skje uten at vest-

lige nyhetsmedia gir det større omtale, er at regjeringen der har en langt skarpere pressesensur og er flinkere til å skjule sine aksjoner. Flere tildragelser mot kirkelig personell har ført til at biskopene i et kommuniqué har tatt til motmele. De mener at de offisielle påstandene om at flere prester, kateketer og ordenssøstre aktivt samarbeider med geriljaen ikke kan være sanne. Og skulle noe slikt unntaksvis være tilfelle, fortsetter de, så gir ikke det grunnlag for at regjeringstropper fritt skal kunne drepe prester og andre kirkelige medarbei-

FORDYPNING VED ARSSKIFTET

MEDITASJON

Stille dager

Samlingsdager

— — — —

Opplysning og påmelding:

St. Olavs Senter,
Finnesvegen 57,
5700 Voss.
Tlf. 055 - 12 510.

St. Franciskus Xaverius Søstrene

dere og å forfølge kirken i store deler av landet.

Selv om det etter dette skulle komme til å bli noe stillere omkring situasjonen i disse landene, må ikke det skje at vi glemmer de hundretusener av mennesker som blir rammet av borgerkrigens lidelser. Intet ansvarlig nyhetsmedium vil på sin side make å tie om grusomheter som kommer for en dag fra både de respektive regjeringenes side og fra geriljaen. For selv om ikke nyhetene skulle være helt korrekte i en hver detalj, så trenger vi å bli minnet om at krig og urettferdighet hører hverdagen til bare noen få landegrenser borte fra vår egen.

A/S NORSKE SHELL

- FYRINGSOLJE

Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge

Ved bestilling av olje:
02-19 12 00 - Service 02-19 12 20

Et slags lyspunkt for El Salvador:

BORGERKRIGEN VED Å BLI STABIL

Sammenlignet med hva krisen kunne ha utviklet seg til, må man være lettet over det nåværende, mener observatører.

RB's korrespondent Willy Johansen/Flensborg Avis.

Miami. Selvom det ennå ikke er utsikt til noen direkte løsning på El Salvador's blodige innenrikspolitiske situasjon, begynner det å avtegne seg visse lyspunkter i den borgerkrigsliknende konflikt. Mest tydelig sees det hvis man ser tilbake til tiden omkring det amerikanske presidentskifte i januar. De partisanorganisasjoner som bekjemper El Salvador's regjerings-junta hadde da kort tid før forsterket deres kampaktivitet i hva de selv kalte en avsluttende offensiv. Og svaret ble at en uerfaren og nervøst reagerende Ronald Reagan-regjering skyn-te seg å opptrappe det amerikanske militære engasjement i El Salvador.

Partisanenes offensiv ebbet imidlertid ut, og selvom de amerikanske militærleveransene til juntaen fortsetter, så har de ikke tilnærmedesvis nådd et omfang som det en overgang så ut til de ville få.

El Salvador er ennå ikke blitt hva mange dengang fryktet, et nytt Vietnam. Og fra offisiell amerikansk side høres heller ikke lenger den dengang uttalte frykt for at en kommunistisk maktovertagelse ville bli den umiddelbare følge, hvis El Salvador's junta ikke ble hjulpet.

I selve El Salvador har konflikten innenfor det siste halve året ikke skiftet karakter i vesentlig grad. Og i betraktning av hva den kunne ha utviklet seg til, må det betraktes som et positivt tegn for alle som er interessert i en fredelig forhandlingsløsning.

Så er det dessuten sjelden det, at både junta og partisaner har latt forstå, at man ikke lenger står komplett avvisende overfor forhandlinger med hverandre.

Ikke minst på grunn av press fra USA har regjeringsjuntaen forpliktet seg til i løpet av mars 1982 å holde valg til en grunnlovgivende forsamling. På basis av den forfatning den utarbeider, er det så meningen at det skal holdes valg av president og parlament i løpet av 1983. Alle politiske organisasjoner, også de som nå er i væpnet konflikt med juntaen, vil kunne delta i valgene, sier juntaen.

Det tilføyes dog at det er en forutsetning at de første nedlegger våpnene. Nå har El Salvador en lang tradisjon for valgsvindel, og ingen av de diktatoriske regimer som har styrt landet i det siste halve århundre, har unnlatt å benytte seg av det for å legitimere deres regjeringsmakt.

Ikke uten grunn har de politiske organisasjoner bak partisanbevegelsen som er samlet i den demokratiske revolusjonære front, FDR, nå stilt seg temmelig kjølig overfor juntaens forslag. Men FDR har nå foreslått at den og juntaen i stedet skal begynne forhandlinger uten forhånds-betingelser og under internasjonal overvåkning om en fredelig bileggelse av stridighetene.

Valgmuligheten blir heller ikke to-talt avvist, men det vil være noe i retning av selvmord for FDR og partisanene å gå inn på betingelsene om å nedlegge våpnene i den nåværende situasjon, understrekes det.

Foreløpig har juntaen ikke vist seg innstilt på å gå inn på FDR's tanker. Men selvom juntaens president, Jose Napoleon Duarte, til og med angriper dem i øyeblikket, så er det muligens ikke det endelige svar.

Meget tyder på at juntaen i øyeblikket er under hardt press fra El Salvador's ultra-høyreorienterte kretser, hvor det finnes de som mener at Duarte i virkeligheten er kommunist.

Sett utenfra kan den slags beskyldninger ta seg noe komisk ut. Duarte er leder av sitt lands kristelige demokrater, og mer av navn enn av gavn leder regjeringsjuntaen...

El Salvador hadde inntil oktober 1979 et sterkt høyreorientert militær-

diktatur, og som foregående regimer nest betraktet som sin oppgave å ivareta landets fåtallige men uhyre velhavende overklassens interesser.

Dette styret ble så veltet, og en junta av yngre offiserer innledet en i starten temmelig venstreorientert politikk med banknasjonaliseringer og jordbruksreformer.

Ulike ommøbleringer innen juntaen førte dog etter hvert til at den ble dominert av stadig mer konservative krefter. Og da Jose Napoleon Duarte ble hentet inn for å fungere som landets president, ble han av mange betraktet som rett og slett en paradefigur, som overfor USA især skulle pynte på et stadig mer høyreorientert regime.

ST. OLAV FORLAG UTGIR BETYDNINGSFULL BOK

De som gjennom årene har interessert seg for Olavsfestlighetene på Stiklestad den 29. juli vet at det i tilknytning til de mer religiøse og folkloristiske arrangementer av ulike art har vært arrangert en slags seminar omkring Den hellige Olav, hans miljø og den tradisjon historien om helgenkongen medførte.

Kjente vitenskapsfolk og andre med spesialkjennskap til Olavstradisjonen i vårt land har vært forelesere ved disse seminarer, og det har vært uhyre interessante saker som fra ulike hold har kommet frem ved disse anledninger.

Mange har derfor ment at disse foredrag burde komme et bredere publikum til del. Man har derfor foreslått at en del av de foredrag som i de siste år er blitt holdt i Trondheim forut for valfartene skulle bli utgitt i bokform.

Det er nå endelig skjedd. Alene synet av denne boken gir en fornemmelse av det alvor og den interesse man har lagt for dagen ved produksjonen og formgivningen av dette produkt. Man likefrem mener å kunne

BEGRAVELSESBYRÅET

TS *Jacobsen* ^{9/15}

Ullevålsvn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt

Egen parkeringsplass

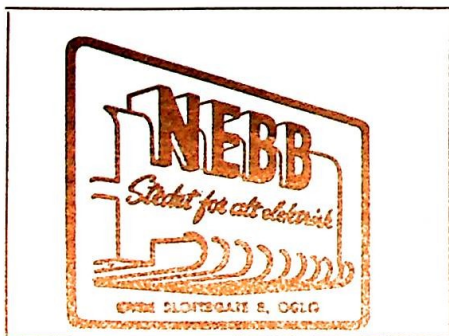
fornemme tilstedeværelsen av helgenkongen, når man står med boken i hånden. En kraftig rød farge gir meget sterke assosiasjoner i den retning.

Innholdet i saken er ikke mindre attråverdige. Man har bevisst strebet imot å få det aller beste frem som kan belyse problemet Olav den Hellige. At det er et historisk fenomen og et problem, er man klar over: Olav konge og helgen, myte og symbol.

Erik Gunnes har tatt seg av: Hellig Olav — historien og legenden, Hallvard Rieber-Mohn går videre med middelalderens Olavs-bilde, og Grethe Authen Blom slutter den mer konkrete side av saken med: St. Olavs lov.

Hva er så Olavs-tradisjonen? — Hva er innholdet i den og hvordan ble den utformet? Det emne kommer Olav Bø som etnolog inn på, og Martin Blindheim har tatt seg av det allmen nordiske i St. Olav - en skandinavisk overhelgen. Med hensyn til det mer nasjonale og folkelige element, går Peter Wilhelm Bockmann inn på problemet det nasjonale og kristelige i Olavs-tradisjonen.

Hvordan ser det moderne Norge på Hellig Olav? Professor Inge Lønning har forsket litt i det, og han har talt om Helgenkongen i nytiden. Boken runder av med Lars Roar Langslets foredrag om Hellig Olav — myte og symbol. Det hele er satt i en meget fin ramme av Johannes Bruces utmerkede forord, og det skal bare for ordens skyld nevnes at boken har en rekke aldeles foretreffelige bilder, som er valgt på en måte som absolutt støtter og levendegjør det ofte litt tunge og vitenskapelige stoff.

ATOMALARM FORBEREDER DDR-BORGERE PÅ KRIG

Den øst-tyske befolkning fores daglig med beretninger om øket krigsfare.

Bonn (RB - Flensborg Avis). Den akutte krigsfare mellom øst- og vestblokken er etter øst-tyskeres mening økt i en slik grad at myndighetene i DDR forbereder landets befolkning på en eventuell konvensjonell krig og kanskje en atomkrig.

Ifølge beretninger i en rekke øst-tyske lokalaviser gjennomføres det landet over for tiden noen av de mest omfattende øvelser for beskyttelse av sivilbefolkningen.

Både DDR's spesielle sivilforsvarskorps og store deler av befolkningen deltar i øvelsene som ofte offisielt fra Øst-Berlin er begrunnet med «sterkt tiltagende krigsfare i Europa».

Ifølge de øst-tyske avisberetninger er flere av øvelsene innledet med en «atomalarm» hvoretter hele bydeler er blitt rømmet på rekordtid.

Fra kritiske kretser i den protestantiske kirke i DDR anføres det i forbindelse med siviløvelsene at DDR også gjennomfører en militarisering av befolkningen som følge av den formodede økende krigsfare i Europa. Store deler av kirken har offentlig vendt seg mot at allerede i DDR-skolenes femte klasse begynner å trene barna i krigstjeneste. Det henvises av kirken til at barna i skolene skal lære å bruke håndgranater og andre våpen.

Likeledes er det til enkelte foredrag knyttet et utførlig noteapparat.

Hvis man endelig skal kritisere, hva det for såvidt ikke er grunn til, all den stund St. Olav Forlag selv er klar over mangelen, er at man ikke fra trykkeriets side har sett seg i stand til å gjengi det norrøne tekstutvalg med den riktige gammelnordiske bokstaverings, slik som «thorn»

og det typiske stungne «d». — Det er småting som ikke skjemma helheten, men det finnes trykkerier i Norge som har disse typer.

Det er å håpe at mange vil benytte anledningen til å erverve denne fine lille boken. Den er skrevet for nordmenn!, ikke minst for katolikker, og selvfølgelig fås den hos de fleste bok-

Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

handlere, men fremfor alt i St. Olav Bokhandel.

S. R.

LITURGISK KALENDER

Å R B (søndag) — 2 (uke)

DESEMBER

1. Ferial. Jes. 11, 1-10. Luk. 10, 21-24.
2. Ferial. Jes. 25, 6-10a. Mt. 15, 29-37.
3. Frans Xaver, prest. Jes. 26, 1-6. Mt. 7, 21.24-27.
4. Ferial eller Johannes av Damaskus, prest og kirkelærer. Jes. 29, 17-24. Mt. 9, 27-31.
5. Ferial. Jes. 30, 19-21.23-26. Mt. 9, 35 - 10, 1.6-8.
6. 2. søndag i Advent. Jes. 40, 1-5.9-11. 2. Pet. 3, 8-14. Mk. 1, 1-8. (Nikolas, biskop, feires ikke).
7. Ambrosius, biskop og kirkelærer. Jes. 35, 1-10. Luk. 5, 17-26. (I Tromsø stift: Arsdagen for biskop Goebels bispevielse).
8. Jomfru Marias uplettede unnfangelse. 1. Mos. 3, 9-15.20. Efes. 1, 3-6.11-12. Luk. 1, 26-38.
9. Ferial. Jes. 40, 25-31. Mt. 11, 28-30.
10. Ferial. Jes. 41, 13-20. Mt. 11, 11-15.
11. Ferial eller Damasus I., pave. Jes. 48, 17-19. Mt. 11, 16-19.
12. Ferial eller Johanna Franciska av Chantal, nonne. Jesu Sirak, 48, 1-4.9-11. Mt. 17, 10-13.
13. 3. søndag i Advent. Jes. 61, 1-2a.10-11. 1. Tess. 5, 16-24. Joh. 1, 6-8.19-28. (Lucia, jomfru og martyr, feires ikke).
14. Johannes av Korset, prest og kirkelærer. 4. Mos. 24, 2-7.15-17a. Mt. 21, 23-27.
15. Ferial. Sefania 3, 1-2.9-13. Mt. 21, 28-32.
16. Ferial. Jes. 45, 6b-8.18.21b-26 (Hebr. 21b-25). Luk. 7, 19-23 (Gr. 18b-23).
17. Ferial. 1. Mos. 49, 2.8-12. Mt. 1, 1-17.
18. Ferial. Jer. 23, 5-8. Mt. 1, 18-24.
19. Domm. 13, 2-7.24-25a. Luk. 1, 5-25.
20. 4. søndag i Advent. 2. Sam. 7, 1-5.8b-12.14a-16. Rom. 16, 25-27. Luk. 1, 26-38.
21. Ferial. Salomos høysang 2, 8-14. Luk. 1, 39-45 (memoria til Peter Canisius, prest og kirkelærer, mulig).
22. Ferial. 1. Sam. 1, 24-28. Luk. 1, 46-56.
23. Ferial. Mal. 3, 1-4; 4, 5-6 (Hebr. 23-24). Luk. 1, 57-66 (memoria til Johannes av Kety, prest, mulig).
24. Morgenmesse: Ferial. 2. Sam. 7, 1-5.8b-12.14a-16. Luk. 1, 67-79.

JULETID

Herrens fødsel

24. Vigiliemesse. Jes. 62, 1-5. Ap.Gj. 13, 16-17.22-25. Mt. 1, 1-25 eller 18-25.
25. De tre julemesser
I - Jes. 9, 2-4.6-7. Tit. 2, 11-14. Luk. 2, 1-14.
II - Jes. 62, 11-12. Tit. 3, 4-7. Luk. 2, 15-20.
III - Jes. 52, 7-10. Hebr. 1, 1-6. Joh. 1, 1-18 eller 1-5.9-14).
26. Stefanus, Kirkens første martyr. Ap.Gj. 6, 8-10; 7, 54-59. Mt. 10, 17-22.
27. Den hellige familie. Jesu Sirak 3, 3-7.14-17a (Gr. 2-6.12-14). Kol. 3, 12-21. Luk. 2, 22-40 (eller 22.39-40). (Johannes, apostol og evangelist, feires ikke).
28. De uskyldige barn, martyrer. 1. Joh. 1, 5-2. Mt. 2, 13-18.
29. 5. dag i juleoktaven. 1. Joh. 2, 3-11. Luk. 2, 22-35 (memoria til Thomas Becket, biskop og martyr, mulig).
30. 6. dag i juleoktaven. 1. Joh. 2, 12-17. Luk. 2, 36-40.
31. 7. dag i juleoktaven. 1. Joh. 2, 18-21. Joh. 1, 1-18 (memoria til Sylvester I., pave, mulig).

KATOLSK NEI TIL PENGER FRA LIBYA

Det katolske universitetet i Georgetown, USA, har sendt tilbake til regjeringen i Libya et beløp på 640.000 US dollar.

Pengene var ment å skulle dekke utgiftene universitetet hadde med et arabisk studieprogram. Rektor T. Healy sier i en kommentar til den franske avisen La Croix at de ikke vil ha noe å gjøre med et land hvor regjeringen støtter terrorisme og vold. (NØP).

PAVEN UTPEKER MIDLERTIDIG LEDER FOR JESUITTERORDENEN

Paven har utpekt en personlig delegat til å lede den katolske kirkes største orden, jesuittene. Den 80-årige pater Paolo Dezza skal sammen med sin assistent Giuseppe Pittau forberede valg på ny ordensgeneral. Den nåværende ordensgeneral, Pedro Arrupe, fikk slag i august og kan ikke gjenoppta sitt verv. Han har tidligere bedt paven om å få trekke seg tilbake.

Pavens inngrep i jesuitterordenen er meget uvanlig. Han har med sin handling avsatt Arrupes stedfortreder, amerikaneren Vincent O'Keefe. Mange jesuitter ser dette som et uttrykk for pavens skepsis til ordenens nåværende ledelse. De midlertidige ledere, Dezza og Pittau, skal være noe mer konservative enn Pedro Arrupe, som ble valgt til ordensgeneral i 1965.

Utnevnelsen er støtt på både positive og negative reaksjoner. Noen håper at de nye ledere kan gi støtet til en slags lutringsprosess i ordenen, mens andre — deriblant lederne for ordenen i Canada — finner tilsidesettelsen av O'Keefe som uforståelig og beklagelig.

POLSK UTGAVE AV VATIKANETS AVIS ØKER OPPLAGET

Den polskspråklige utgave av Vatikanets halvoffisielle organ L'Osservatore Romano skal øke sitt opplag til 200.000.

Avisen utkommer en gang i måneden og gjengir de viktigste av pavens taler og uttalelser, Vatikanets offisielle uttalelser og den polske bispekonferanses kommunikéer.

Etterspørselen etter avisen i Polen er langt sterkere enn antall eksemplarer som får innføres. Den polske utgave av L'Osservatore er forlengst blitt den største — den italienske dagsavis av samme navn har bare et opplag på rundt 16.000 eksemplarer.

OPPFORDRING TIL SAMARBEID KATOLIKKER — LUHERANERE

GENEVE (KIT-LWI): Gjensidig deltagelse ved søndagsgudstjenester, dåp, vielser, begravelser, presteordinasjoner og presteinnsettelse er blant de praktiske skrittene mot større katolsk-luthersk enhet som Den felles katolsk-lutherske kommisjon har foreslått. Felles nattverd nevnes ikke i dokumentet «Veier til fellesskap» («Ways to Community»).

«Det kan komme som en overraskelse på leserne, som det gjorde det på medlemmene av kommisjonen selv, å oppdage at vi (katolikker og lutheranere) allerede har en bemerkelsesverdig lik visjon av målet for den økumeniske bevegelse, og at det er overraskende mange praktiske skritt vi kan ta sammen for å nå det målet», heter det i forordet til «Veier til fellesskap».

Blant de andre skrittene Den katolsk-lutherske kommisjonen, oppnevnt av Vatikanet og Det Lutherske Verdensforbund, foreslår er: innta en felles holdning til Bibelen, gi prester i begge kirker økumenisk interesse og erfaring, samarbeide nærmere om misjon, kringkasting, utdanning, kunst og publikasjoner, utvikle fellestiltak i diakoni og hjelpearbeid, ta alle mulige skritt mot full gjensidig anerkjennelse av de to kirkenes preste-embeter, gjøre slutt på diskriminering og misjonsvirksomhet de to kirkene imellom.

Den katolsk-lutherske kommisjon oppfordrer de to kirkene til å «fortsette arbeidet med å fjerne konfesjonelt bestemte fordommer og misoppfatninger overfor andre kirker... og utforme en økumenisk forståelse av kirkehistorien og dogmehistorien siden 1500-tallet».

AMERIKANSKE BISKOPER VIL FASTE FOR FRED

Bergen (NØP) De episkopale biskopene i USA har gått ut med en felles erklæring der de sier at de vil faste og be for fred i verden en gang hver uke hele neste år. De anglikanske kirkelederne i USA lover dette i et hyrdebrev etter sitt årlige møte som ble avholdt i California i oktober.

Biskopene kritiserer også myndighetenes forandringer i statsbudsjettet, og hevder at «økte utgifter til militær opprusting fører med seg nedskjæringer i bevilgningene til den sosiale sektoren», og de ber industri og handelsnæringen om å gi mer til veldedige formål. Selv lover de å gi det de får i skattelettelser i år, for på denne måten å oppfordre sine trosfeller til å møte den utfordringen som minsket offentlig sosial hjelp er.

(EPS)

R. I. P.

Sjøkaptein
Olav A. J. Sørum

f. 25.10.09
død 14.11.81

Familien

JØDISK MINNEPLATE AVDUKES PÅ METODISTISK KIRKEVEGG

Trondheim (NØP) 3.11.81. Førstkomende fredag (OBS: 6.11.81) skal det avdukes en minneplate på veggen til Metodistkirken i Trondheim.

Høytideligheten er et ledd i feiringen av kirkens 100-årsjubileum og teksten på platen skal være til minne om begivenheter fra 2. verdenskrig da jødene i Trondheim måtte gå i dekning og alle de sakrale gjenstandene fra jødernes synagoge ble gjemt vekk i all hemmelighet på loftet i metodistkirken.

Det var i 1942 og 43 et nært forhold mellom metodistene og jødene i Trondheim, og professor Peder Borgen kan fortelle til Norsk Økumenisk Pressebyrå at blant annet ble en unggutt konfirmert i metodistkirken på jødisk vis, mens to eldre jødiske kvinner som døde ble begravet av den daværende metodistpresten.

Avdukingen vil markeres med en mindre høytidelighet der blant andre ordføreren i Trondheim, Olav Gjærevoll, vil være tilstede.

PAVEN FÅR SKUDDSIKKER BIL

Den Mercedes paven bruker til turer i Roma og omegn er nå blitt skuddsikker. Det var et romersk spesialverksted som pansret bilens karosseri og satte skuddsikkert glass i vinduene på den femten år gamle bilen. Samtidig er sikkerhetstiltakene ved paveaudienser blitt betydelig skjerpet.

Spesialforretningen i
RUSTFRITT STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24
33 55 25

Telegr.adr.:
Rustfriknut

De har aldri . . .

(Forts. fra side 3)

iske kongressen i Lourdes. Fantes det der et svar på den pastorale problematikk?

— Jo, det tror jeg. Vi var alle forundret over det nye ansiktet som Den katolske kirke i Frankrike viste nettopp der. Ta for eksempel ungdommen. Blant 30 000 deltakere var det 10 000 ungdommer. — Det var mange fra den franske kirken alene. I Lourdes opplevde vi helt nye bevegelser som ennå ikke er så kjente. Jeg tror vi så noe av en ny fase i kirkens historie i Frankrike. Tenk på bygdemenheter hvor kanskje bare ti gamle mennesker kommer til kirken. Faktum er at kirken i Frankrike meget sjelden har mulighet for å kjenne seg virkelig levende og fri i sin tro. De utenlandske kirkene, særlig de afrikanske og sør-amerikanske, gjorde i den henseende et sterkt inntrykk. For oss franskmenn var det viktig.

— Men dette er jo en erfaring som man i grunn og bunn kan få også i Frankrike, i Taize.

— Javisst, det gir jeg Dem rett i.

Er Jesus jøde?

I Paris finnes det levende jødiske menigheter, og De har engang sagt at Deres omvendelse til kristendommen ikke betød at De vendte Dem fra jødedommen, men tvertom var en bekreftelse av Deres jødiske identitet. La oss tenke oss at De sitter på en restaurant her i Paris med noen teologer. Hva ville De ut ifra denne jødisk-kristne selvbevissthet si til dem?

— Jeg ville bare stille dem et eneste spørsmål: Er Jesus jøde?

NY SAMTALERUNDE MELLOM KATOLIKKER OG REFORMERTE PLANLAGT

En ny runde av den økumeniske dialog mellom den romersk-katolske kirke og de reformerte kristnes verdensforbund er under forberedelse, og vil etter alt å dømme ta for seg kirkebegrepet.

Første dialogrunde med teologer og kirkeledere fra de to konfesjoner foregikk fra 1970 til 1977, og handlet om Kristi nærvær i kirke og samfunn.

FELLES ØKUMENISK SIKTEMÅL FOR KATOLIKKER OG LUTHERANERE

Felles-kommunikéet etter de siste dialogene mellom de to kirkesamfunnene inneholder overraskende synspunkter.

Bergen (NØP/LWI) «Det vil sikkert overraske leserne, slik det gjorde for medlemmene i samtale-kommisjonen selv, at vi (Lutheranere og Den romersk-katolske kirke) allerede har en utrolig sammenfallende visjon for målet med den økumeniske bevegelse, og at det er forbausende mange praktiske steg vi kan ta sammen for å nå dette målet.»

Ordene er hentet fra forordet i boken «Veier til fellesskap» (Ways to Community), som er det siste dokumentet som er kommet fra den romersk-katolske/lutherske samtalekommisjonen. Boken er utgitt på engelsk av Det Lutherske Verdensforbundet nylig.

Den vel 30 sider store boken inneholder oversikt over de mange punktene som det nå hersker enighet om mellom de to kirkesamfunnene og en lang rekke forslag om hvordan en kan sammen arbeide videre med disse spørsmålene.

Åpningstider i desember:

30.11— 5.12: Kl. 9—17

7.12—23.12: Kl. 9—18

LØRDAGER: Kl. 9—15

STENGT MELLOM JUL OG NYTTÅR

NA HAR VI DET STØRSTE UTVALGET I:

Staller, krybbefigurer, madonnastatuer, ikoner, kors, krusifikser, rosenkranser og meget mere fra Frankrike, Italia, Tyskland og Norge.

KALENDERE:

Ikonkalendere, Madonnakalendere, Hummelkalendere, Orgelkalendere, Pauluskalendere — tysk og fransk, Mon Agenda, Steigerwaldkalendere.

PLATER:

Julemusikk fra hele verden, gregoriansk, ortodoks kirkemusikk, klassisk religiøs musikk og folkemusikk.

NYDELIGE JULEKORT MED KRISTNE MOTIVER

RØKELSE, RØKELSESKAR, TREKULL

MANGE SKJØNNE GAVEBØKER FOR VOKSNE OG BARN

KOM MENS UTVALGET ER STØRST!

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48

PRAVDA MELDER OM ØKENDE INTERESSE FOR RELIGION I USSR

Bergen (NØP) Sovjetiske myndigheter bekreftet nylig at det er en økende interesse for religion i det russiske folk. I en lederartikkel i partiorganet Pravda, slås det fast at det ateistiske utdannelses-systemet ikke fungerer tilfredsstillende...

I artikkelen bemerkes det at det ikke bare er gamle koner, men også stadig flere ungdommer som samles ved høytider i Den russisk-ortodokse kirke. I lederen ønskes det også en sterkere ateistisk propaganda i de delene av Sovjetunionen som har muslimsk befolkning.

Pravda hevder at selv i et utviklet sosialistisk samfunn, vil ikke religiøs tro forsvinne uten systematisk ateistisk innsats. Det vises til sosiologiske undersøkelser hvor det påvises at de fleste troende er å finne blant hjemmeværende husmødre, pensjonister og handikapede. Men også barn og ungdom må beskyttes mot religiøs innflytelse, sies det.

I Sovjetunionen er det bare staten som kan påvirke folk med ateistisk propaganda. Troende har bare lov til å praktisere sin religion for seg selv. Misjonsarbeid er forbudt.

Partiet ønsker nå at skolene, universitetene og massemedia sammen skal føre en mer effektiv anti-religiøs propagandavirksomhet.

BISPE-KORS AV ROM-METALL

Bergen (NØP) Går engelske biskoper frivillig inn i rom-alderen? Mye tyder på det. Nylig fikk biskop David Farmbrough nytt kors. Det er slutt på gammeltradisjon utgaver av sølv eller gull. Hans nye kors er nemlig laget av Titanium, et edelt metall langt nede på grunnstoff-tabellen.

Titanium er, ifølge Church Times, tidligere bare brukt i det engelsk/franske prestisjeprosjektet Concorde og i amerikanske romfartøyer. Det blir videre opplyst at metallet skal kunne tåle meget høye temperaturer. Vi vet fra tidligere at det kan gå nokså hett for seg i engelsk kirkeliv, men vi trodde at de gamle korsene var varmebestandige nok, selv i en rom-alder.

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

POLEN TRYKKER BIBLER

STUTTGART (KIT-UBS): Store antall bibler og nytestamenter trykkes nå i Polen. Tidligere i år ble det kjent at etterspørselen etter bibler var langt større enn tilbudet, fordi trykkeriene mangler papir. De siste månedene har De forrente bibelselskapers produksjonsfond for Europa skaffet papir til Polen.

Nå produseres blant annet 10.000 storstilte bibler, nærmere 80.000 standardbibler, 90.000 nytestamenter med fargefotografier, 25.000 nytestamenter i lommeformat og 15.000 storstilte nytestamenter.

AMNESTY MINNER OM FENGSELT KINESISK BISKOP

I forbindelse med uken for samvittighetsfanger har Amnesty International bl. a. minnet om den katolske biskop Ignatius Kung Binmei av Shanghai som har sittet fengslet i 25 år. Biskop Kung er nå 80 år. Han ble fengslet i 1955 sammen med flere prester fra Shanghai p.g.a. kontrarevolusjonær virksomhet.

KOREAS KIRKE KAN SNART SENDE PRESTER TIL EUROPA

Den koreanske katolske kirke vokser så sterkt at den snart kan sende folk til Europa for å avhjelpe prestemangel der. Det opplyste biskop Angelo Nam Sou Kim av Suwon i Syd-Korea ved et besøk i Vest-Tyskland nylig.

Alle presteseminarer er overfylte, og årlig må det avvises over hundre interessenter til prestestudiet p.g.a. plassmangel. Syd-Korea har nå to millioner katolikker, men tallet vokser årlig med ca 100.000, sa biskopen.

POLSKE BISKOPER INNBYR PAVEN TIL NYTT BESØK

De polske katolske biskoper har invitert paven til et nytt Polen-besøk. Fra Vatikanet er det ennå ikke bekreftet at paven vil reise. Det er de polske biskopers ønske at paven kommer en gang i løpet av neste år.

FARGEDE KIRKELEDERE PÅ OPPDRAG TIL DE BRITISKE ØYER

Bergen (NØP) Tradisjonene trenger å bli frisket opp litt med nytt liv, sa erkebiskopen av Canterbury da han ønsket tre kirkeledere fra Uganda velkommen. I løpet av denne måneden skal de tre, som er utsendt fra kirken i Uganda, reise rundt på de britiske øyer for å forkynne og for å dele sine erfaringer med menighetene her.

I en gudstjeneste i kapellet i Lambeth Palace minnet erkebiskopen om hvordan det tidligere nettopp i dette kapellet var blitt ordinert biskoper og misjonærer som så reiste ut til koloniene. Han uttrykte glede over at det i dag var kirken i Uganda som kunne tilføre noe nytt til den anglikanske kirken og som selv kunne hjelpe til med misjonsarbeidet.

De tre ugandere, biskop Kivengere, biskop Kaum og pastor Wilson, ble tildelt ordenen av St. Augustins Kors for sin fremragende innsats for den anglikanske kirke.

På en pressekonferanse fortalte de tre lederne at situasjonen i Uganda er vanskelig. Dette skyldes ustabile politiske forhold, en vaklende økonomi og et samfunnsmaskineri som ikke fungerer som det skal. Biskop Kivengere pekte spesielt på mangel av medisin og annet helsestell, og på mangelen av kvalifiserte lærere til skolevesenet. Ellers kunne biskopen fortelle at kirken seilte i medvind, og at bibelen er den boken i Uganda som selges og leses mest.

(Church Times)

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen, ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tif. 20 27 35 (privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tif. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 110,— pr. år.
For halvår kr. 55,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 125,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.